

MARE DE DÉU DE LA MERCÈ

per MATEU TERRATS

La festa de la Mare de Déu de la Mercè que celebrem, avui, els barcelonins, ens convida a reflexionar sobre el tema de l'esclavatge. Els orígens de la festa es remunten al segle XIII, quan un cavaller de Barcelona, Pere Nolasc, va voler posar remei a la situació angoixosa de moltes persones fetes presoneres pels pirates i venudes com esclaus en terres estranyes. Juntament amb el bisbe Berenguer de Palou, el rei Jaume 1 i el jurista Raimon de Penyafort van fundar un orde religiós sota la protecció de la Mare de Déu, amb el nom de la Mercè, dedicada a l'alliberament dels captius per mitjans pacífics, comerciant amb els qui els tenien esclaus i oferint-se ells mateixos com a hostatges si era necessari per alliberar-los.

L'esclavatge comporta la pèrdua de la llibertat, el dret més inalienable de tota persona humana pel fet de ser-ho, i per això la lluita per l'abolició de l'esclavatge forma part dels avenços de la humanitat. Però no vol dir que ja s'hagi eradicat del tot i a tot arreu. De fet hi ha formes menys visibles, més subtils, més dissimulades i fins i tot justificades, que no es coneixen amb aquest nom, que trobem encara avui en les nostres societats evolucionades, en les quals la llibertat en tots els terrenys és reivindicada per tothom com un dret irrenunciable.

L'evangeli de Joan, en el context simbòlic d'una festa de noces, ens presenta la mare de Jesús atenta a la situació que s'ha produït, la falta de vi, que podem interpretar com la falta d'allò que dona sentit i goig a la vida, com ara la falta de llibertat i els esclavatges que la provoquen, i que demana amb confiança la intervenció del seu fill. L'hora de Jesús serà l'hora de l'alliberament definitiu del poder del pecat i de la mort que esclavitzava la humanitat, i el gest de la conversió de l'aigua en *el vi millor* n'és un tast i una anticipació. La festa de la Mercè, tot recordant un episodi de la nostra història, ens convoca a estar atents a les nostres pròpies esclavituts i a les de tants d'altres, i a lluitar per donar-hi resposta, fent el que Maria va demanar als servidors: «Feu tot el que ell us digui».